

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 6003012-Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: S/f. Muzeyşünaslıq (Fənn proqramı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 27.01.2009-cu il tarixli 60 sayılı əmri ilə təsdiq edilmişdir)

Kodu: İPFS-B16

Tədris ili: V (2026-2027)

Semestr: VII

Tədris yükü: Cəmi 50 saat. Auditoriya saati: 14 saat (mühazirə 8 saat, seminar 6 saat)

Tədris forması: qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Mühazirə müəllimi: dos.Cəfərov Mayis Vəliməmməd oğlu, **seminar müəllimi:** m.Ismayılova Azad Qasım oğlu

Məsləhət günləri və saati: III günlər saat: 11.00-12.00, 14.00-15.00

E-mail ünvanı: mayis1968@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi, 22, 2 saylı tədris korpusu

III Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Muzeyşünaslıq: tədris-metodik vəsait / Sabir Əmirxanov. – Bakı : Bakı Biznes Un-ti, 2012. -112 s.
 2. Muzeyşünaslıq: dərslik / tərt. ed. və red. hey. R. Ağayev, S. Əmirxanov, A. Əlizadə. – Bakı : Mars-Print, 2002. - 448 s.
 3. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili və metodikası: dərslik / Elfira Qurbanova. – Bakı: Təknur, 2011. - 271 s.
 4. Dünya muzeyləri və tarixi mədəniyyət abidələri: dərs vəsaiti / Sabir Əmirxanov, İ.Hüseynov. – Bakı: MarsPrint, 2008. - 298 s.
 5. Azərbaycan Respublikası muzey sərvətlərinin və muzey kolleksiyasının uçotu və mühafizəsinə dair təlimat / tərt.: F. Şəmsi. – Bakı : 2008. - 241 s.
 6. Azərbaycanın dünya əhəmiyyətli abidələri: AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutu Memarlıq abidələrinin qorunması və bərpası problemləri şöbəsi / R. Əliyeva, T. İsayeva, E. Əliyev, N. Zeynalov. – Bakı : Avropa, 2015. - 177 s.
 7. Ələkbərli, F. Vatikan arxivlərində saxlanan Azərbaycana aid əlyazmalar / Fərid Ələkbərli. – Bakı : Elm və təhsil, 2014. -75 s.
 8. Əmirxanov, S. Azərbaycanda muzey quruculuğu və muzeyşünaslığın inkişafı : monoqrafiya / Sabir Əmirxanov. – Bakı: Bakı Biznes Universiteti, 2012. - 289 s.
 9. Əsədova, M. Bərpa və konservasiya. Hissə-1: dərslik / Minaxanım Əsədova. – Bakı: "İN-2017" MMC, 2017. - 168 s.
 10. Eyvazova, Y. Muzey ekspozisiyası: dərs vəsaiti / Yeganə Eyvazova. – Bakı: Mars Print, 2009. - 227 s.
 11. Eyvazova, Y. Muzeydən kənar tarix və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi və istismarı: dərs vəsaiti / Yeganə Eyvazova. – Bakı: Mars-Print, 2010. - 344 s.
 12. Muzey əşyalarının bərpası və konservasiyası: dərs vəsaiti / tərt. ed.: S. Kərimova; elmi red. A. Əzizov. – Bakı, 2018. - 165 s.
- IV Prerekvizit fənlər:** Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.
- V Korekvizit fənlər:** Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

Fənnin təsviri və məqsədi: "Muzeyşünaslıq" fənnində muzeeqrafiyanın yaranması, muzey quruculuğu, muzeylərin inkişaf istiqamətləri, muzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişafı, tədqiqat metodları, prinsiplərindən bəhs edilir. Fənnin tədrisində əsas məqsəd muzey aşyası, kolleksiyaçılığın təşəkkülü, XVII-XIX əsrlərdə muzeylərin inkişafı, Qərbi Avropa muzeyləri və muzeylərin maarifçilik fəaliyyətindən də maraqlı faktları öyrənməkdir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açar bilər;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim mövzu planı: Mühazirə 8 saat, seminar 6 saat.

№	Keçirilən mühazirə mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1.	Mövzu: Muzeyşünaslığın predmet və vəzifələri, təşəkkülü və inkişafı. Plan:	2	

	1. Muzeyşünaslığın predmeti və metodları. Muzeyin funksiyaları 2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası (ekspонат) 3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı. İntibah dövründə muzeylər 4. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü və inkişafı 5. Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü Ədəbiyyat: [1; 2; 3; 4; 8]		
2.	Mövzu: Muzey işinin nəzəri əsasları Plan: 1. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik sistemi 2. Muzey menecmenti. Muzey kommunikasiyası və muzey marketingi 3. Muzeydə informasiyalaşdırma. Muzey fəaliyyətinin mərhələləri 4. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi 5. Fond işi və fəaliyyətin elmi nəzəriyyəsi. Muzey işinin təşkili və metodikası Ədəbiyyat: [1; 2; 5; 6]	2	
3.	Mövzu: Muzey fondu və fond işi. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil Plan: 1. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi 2. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları 3. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması. 4. Muzey filallarında fondların uçotu qaydaları. Elmi- köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu Ədəbiyyat: [1; 2; 9; 10; 11]	2	
4.	Mövzu: Muzey və tədqiqat işi. Muzey və ekspozisiya, muzeydənəkar tarix və mədəniyyət abidələri Plan: 1. Muzey ekspozisiyalarının öyrənilməsi tarixindən 2. Muzeylərdə abidələrin dövlət qeydiyyatı və qorunması. 3. Muzeylərin profil fəaliyyəti üzrə tədqiq, onun mahiyyəti və spesifik xüsusiyyətləri 4. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili. Ədəbiyyat: [1; 2; 6; 7; 9; 11; 12]	2	

N	Keçirilən seminar mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Seminar	
1	Mövzu: Muzeyşünaslığın predmet və vəzifələri, təşəkkülü və inkişafı.	2	
2	Mövzu: Muzey işinin nəzəri əsasları	2	
3	Mövzu: Muzey fondu və fond işi. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil. Muzey və tədqiqat işi. Muzey və ekspozisiya, muzeydənəkar tarix və mədəniyyət abidələri	2	
	Cəmi:	6 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

"Muzeyşünaslıq" fənninin tədrisində muzeeqrafiyanın yaranması, muzey quruculuğu, muzeylərin inkişaf istiqamətləri, muzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişafı, tədqiqat metodları, prinsiplərindən bəhs edilməlidir. Fənin tədrisi zamanı muzey əşyası, kolleksiyaçılığın təşəkkülü, XVII-XIX əsrlərdə muzeylərin inkişafı, Qərbi Avropa muzeyləri və muzeylərin maarifçilik fəaliyyətindən də maraqlı

...kılar öyrənilməlidir. Dünyanın məşhur muzeyləri haqqında elmi məlumatlar da həmçinin ardıcılıqla təhlil olunmalıdır və onların təqdimatları hazırlanmalıdır.

XII Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Muzeyşünaslıq fənninin mözusunə aid əsas anlayışları tərif edir;
- Muzeylərin yaradılması, inkişafı, təşkilati strukturu, muzey kolleksiyalarının qorunması, tədqiqi və sərgilənməsi ilə bağlı fəaliyyət prinsiplərini izah edir;
- Muzey kolleksiyalarının yaradılması və onların idarə edilməsi prosesini praktiki tapşırıqlara tətbiq edəcək;
- Muzey kolleksiyalarının qorunması və bərpası üzrə beynəlxalq metodlara müxtəlif yanaşmaları müqayisə edərək fərqləndirir;
- Muzey təhsil proqramlarının effektivliyini meyarlar arasında qiymətləndirir;
- Muzeylərin cəmiyyətə xidmət sahələrində yeni yanaşmaları layihələndirir.

XIV Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV Kollektiv sualları:

1. Muzeyşünaslığın predmeti və metodları, funksiyaları
2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası
3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı
4. İntibah dövründə muzeylər.
5. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq
6. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü və inkişafı
7. Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XIX əsr muzeyləri
8. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü
9. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik prinsipi
10. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili

XVI İmtahan sualları

1. Muzeyşünaslığın predmeti və metodları, funksiyaları
2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası
3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı
4. İntibah dövründə muzeylər.
5. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq
6. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü və inkişafı
7. Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XIX əsr muzeyləri
8. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü
9. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik prinsipi
10. Muzey fəaliyyətinin mərhələləri
11. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr
12. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi
13. Fond işi və fəaliyyətin elmi nəzəriyyəsi
14. Muzey işinin təşkili və metodikası
15. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili.
16. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi
17. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər
18. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvilə qaydaları
19. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı
20. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması
21. Muzey fondların uçot qaydaları
22. Muzeylərin turist təşkilatları ilə əlaqələri
23. Muzeylərdə səyahət və ekskursiyalar
24. Muzeydə ekskursiya işinin təlimatı əsasları
25. Muzeydaxili və muzeydənkenar kompleks tədbirləri

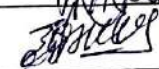
26. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili və idarə olunması.
27. Muzey ekspozisiyalarının öyrənilməsi tarixindən.
28. Muzeylərdə abidələrin istifadə qaydaları, tədqiqi.
29. Muzeylərdə abidələrin dövlət qeydiyyatı və qorunması.
30. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili.

S/f Muzeyşünaslıq fəninənin sillabusu 6003012 - "Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 27.01.2009-cu il tarixli 60 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (14 may 2026-cı il, protokol № 9).

Kafedra müdiri: dos. K.F. Mahmudov

Mühazirə müəllimi: dos. M.V. Cəfərov

Seminar müəllimi: m.A.Q. İsmayilov